

NAGY LAJOS

(1911–1986)

A marosvásárhelyi ügyvéd, ügyész, később kolozsvári bíró, négy esztendei hadifogság után 1948-ban került Budapestre, a Kelet-európai Tudományos Intézethez. Alapító munkatársa az Állam- és Jogtudományi Intézetnek, ahonnan 1981-ben nyugdíjba ment, de ott dolgozott haláláig.

Első nagy monográfiája *A kisebbségek alkotmányjogi helyzete Nagyromániában* címen 1944-ben jelent meg Kolozsváron, utolsó munkáját 1986-ban fejezte be *A nemzetiségekre vonatkozó jogi szabályozás és irodalom Európában* címmel. Büntető eljárásjogi munkássága,

e tárgyban hazai és külföldi szaklapokban publikált tanulmányai, könyvei, oktatói tevékenysége révén lett az állam- és jogtudományok kandidátusa, majd doktora, c. egyetemi tanár, az Akadémiai Nagydíj kitüntetettje. Mégis, a magyar és külföldi jogászok szemében éppúgy, mint a könyvtárosokéban mindenekelött a jogi könyvészet művelőjeként vált „élő klasszikussá”.

A nevéhez fűződő *Állam- és jogtudományi bibliográfia* (Bibliographia iuridica hungarica) 1954–1985 között megjelent tizennégy kötete 1945-től regisztrálja a Magyarországon és a magyar szerzőktől külföldön megjelent teljes hazai jogi szakirodalmat. Ez a forrásértékű sorozat tudományos igényű szerkezetével, bőséges jegyzetanyagával egyik legrangosabb nemzeti szakbibliográfiánk.

Kiemelkedő vállalkozása az 1825-től 1944-ig megjelent magyar jogi könyv- és folyóiratirodalom feltárásának megszervezése és az eredmény katalógusokban történt megőrzése, amelyet mint az Állam- és Jogtudományi Intézet könyvtárának vezetője végzett.

Egyes jogágak (pl. az állam- és jogelmélet, munkajog) magyar szakirodalmának évtizedeket átfogó önálló bibliográfiái mellett egyik szerkesztője volt az 1980 óta félévenként megjelenő *Magyar állam- és jogtudományi irodalom bibliográfiájának* is.

Szívügye volt a magyar jogtudomány eredményeinek külföldi megismertetése. Szerkesztésében jelent meg 1966-ban a *Bibliography of Hungarian Legal Literature, 1945–1965*. c. összeállítás – az idegen nyelven megjelent magyar szakirodalomról – amelynek új kiadását, 1980-ig kiegészítve, még elkészítette, de megjelenését már nem érhetette meg. Előbb a Magyar Jogász Szövetség három nyelven megjelenő folyóiratában, majd 1962-től az *Acta Juridica* c. tudományos folyóiratban szerkesztett állandó bibliog-

ráfiai rovatot a kurrens magyar jogirodalomról, idegen nyelvű címfordításokkal. Több mint egy évtizeden át állította össze évről-évre az *International Bibliography of Social Sciences* c. nemzetközi bibliográfia *Political Science* c. sorozatához a magyar szakirodalmat.

Másodfokú bibliográfiai kalauzok összeállításával is szolgálta a jogi tájékozódás, tájékoztatás ügyét. A magyar és a külföldi jogi információszolgáltatás forrásairól és eszközeiről közreadott füzetek mellett ő volt a szerkesztője a szocialista országok Berlinben megjelent hasonló ötkötetes segédletének (Katalog űridičeskih dokumentacionnyh istočnikov socialističeskih stran) is.

Jogi szócikkek sorát írta különböző lexikonokba. Szerkesztőként oroszulírású volt a kétkötetes *Állam- és jogtudományi enciklopédia* létrehozásában. Idehaza is, külföldön is számtalan tanulmánya jelent meg a jogi dokumentációról, jogi tájékoztatásról. Magyarországon az elsők között kezdett foglalkozni a jogi informatika kérdéseivel.

Hosszú időn át vezető funkciót töltött be a jogi könyvtárak nemzetközi szövetségében, a társadalomtudományi dokumentáció nemzetközi bizottságában, tagja volt a FID társadalomtudományi osztályozási bizottságának. Mint a jogi albizottság előadója, fáradhatatlanul munkálkodott az ETO jogi szakjainak fejlesztésén.

Könyvtárosok számára sokat kell hogy mondjon már az eddigi felsorolás is. Pedig életművének csak egy részéről, a jogi tájékoztatás érdekében kifejtett munkásságáról emlékeztem s arról is csak vázlatosan.

Nagy Lajos egyike volt azoknak a „nagy öregeknek”, akiknek széles körű, megalapozott, szüntelenül gyarapított tudása, minden okos és szép iránti érdeklődése, hamisság, megalkuvás nélküli embersége, tisztessége, bámulatos munkabírása példát, biztonságot, erőt jelentett. Egész szellemisége követésre sarkallta azokat, akiket megtisztelt bizalmával, barátságával. Huszonöt éven át dolgozhattam vele, tanulhattam tőle. Sokat követelt, sajátmagától is, munkatársaitól is, de okos és tevékeny segítségével, szeretetével, kedves humorával meg is könnyítette, sőt élménnyé avatta a közös munkát. Azt a munkát, amelyet immár nélküle, de az ő szellemében kell folytatnunk.

BALÁZSNÉ VEREDY Katalin